

du générale en chef Bonaparte, redigé par un des professeurs du prutonée. Avec Figures, plans et vues lovers sur les Lieux. Τόμ. Α' A Londres 1800 σ... 318

- (7) E. LEGRAND: Recueil... σ. 296, στίχ. 6.
(8) Νεοελληνικά 'Ανάλεκτα περιοδικῶς ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσού» Τόμ. Α', φυλλάδιο Β', σ. 76 — E. LEGRAND: Recueil... σ. 166 στίχ. 8—5.
(9) Π. Παπαζαφειροπούλου: Περισυναγωγή γλωσσικῆς ὕλης... σ. 129. Ρ.
(10) Τόμ. ΙΓ' (1862—1862) σ. 340.
(11) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 88.
(12) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 133.
(13) Νεοελληνικά ἀνάλεκτα «Παρνασσού» τόμ. Α', φυλ. Β' σ. 81.
(14) Νεοελληνικά ἀνάλεκτα «Παρνασσού» τόμ. Α', φυλ. Β' σ. 105.
(15) E. Legrand. Recueil. σ. 290, στίχ. 1, 5—6.
(16) Νεοελληνικά ἀνάλεκτα «Παρνασσού» Τόμ. Α', φυλλάδιο Β', σ. 75.
(17) E. Legrand Recueil σ. 86, στίχ. 1—2.
(18) E. Legrand, Recueil σ. 248, στίχ. 3—4.
(19) Recueil σ. 220, στίχ. 5.
(20) E. Legrand. Recueil σ. 18 στίχοι 85—88.
(21) E. Legrand. Racueil σ. 304, στίχ. 13.
(22) Τραγούδια τοῦ 'Ολύμπου ἀπὸ τῆ συλλογῆ τοῦ κ. Δ. Ζήλου. Στὸ «Νουμᾶ» ἄρ. 127, σ. 5, ἄρ. 19.
(23) Ν. Γ. Πολίτης, στὰ «Νεοελληνικά ἀνάλεκτα Παρνασσού» τόμ. Α', φυλ. Β' σ. 125 καὶ 126.
(24) E. Legrand. Rscueil σ. 68, ἄρ. 43.
(25) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 59.
(26) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 67.
(27) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 102.
(28) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 133.
(29) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 191.
(30) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 192.
(31) Π. Παπαζαφειροπούλου. Περισυναγωγή σ. 201.
(32) Π. Φέρμπος στὰ «Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα Παρνασσού» τόμ. Α', φυλ. Β' σ. 95.
(33) Π. Φέρμπος στὸ ἴδιο βιβλίο, σ. 115.
(34) Τ. Ἀμπελάς στὸ ἴδιο βιβλίο, σ. 123, ἄρ. 73.
(35) Τραγούδια τοῦ 'Ολύμπου ἀπὸ τῆ Συλλογῆ τοῦ κ. Δ. Ζήλου, στὸ «Νουμᾶ», ἄρ. 126, σ. 9, ἄρ. 13, στίχο 4. Δὲς καὶ τοὺς στίχους 5 καὶ 7.
(36) Νίκος Βέης στὸν «Ἀκρίτα», τόμ. Α', σ. 58.
(37) Σίμος Μενάρδος στὸν «Ἀκρίτα», τόμ. Α', σ.
(38) Παραδόσεις, μέρος Δ', σ. 416.

ΥΣΤΕΡΟΛΟΓΟΣ

Διορθώνοντας τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια θυμήθηκα καὶ ἄλλα παραδείγματα νὰ ὑποστηρίζουν τὰ ὅσα λέω παραπάνω. Λόου χάρι γιὰ τὸ ποῦ ἔρχεται δὲς τοὺς στίχους τοῦ τραγουδιοῦ 65 τῆς συλλογῆς τοῦ

φλοῦ μου κ. Δ. Ζήλου ποῦ δημοσιεύεται στὸ «Νουμᾶ».

Παπαδιά μὴ πινς ρακὶ
νὰ δ παλᾶς ποῦ ἔρχεται.

Γιὰ τὸ ποῦ εἶσαι ἔχουμε κ' ἓνα δημοτικὸ τραγουδι τῆς Ἠπείρου δημοσιευμένο ἀπὸ τὸν κ. Γ. Ζηκίδη (Ζωγράφος Ἄγων, σ. 60 ἄρ. 6).

Ποῦ εἶσαι, Τσέλιο σύντροφε καὶ Σάθη καπετάνιε
γλήγορα νὰ βρεθῆς ἐδῶ, πάνω σ' αὐτὴν τὴν ὄρα.

Ὁ ἴδιος, ὁ κ. Γ. Ζηκίδης δημοσίεψε στὸ ἴδιο βιβλίο (σ. 64) ἄλλο δημοτικὸ τραγουδι Ἠπειρωτικὸ, ποῦ βρίσκεται σ' αὐτὸ κ' ἡ λέξη μοσχοσατάφυλο.

Ἀθῆναι 23. XII. 1904

N. A. B.

ΦΥΛΛΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ο ΨΕΥΤΟΠΟΝΤΙΚΑΣ

Μέσα στ' ἄλλα παιχνίδια πούφερα στ' ἀδερφάκια μου ἀπὸ κάπιο ταξίδι, εἶτανε καὶ μιὰ κομψὴ συρματένια φάκα μένα ποντίκι μολυβένιο.

Στὴν οὐρίτσα τοῦ ποντικιοῦ ὁ μᾶστορας ποῦ τόχε φτιάσει, εἶχε κολλῆσ' ἑμιὰ ροδίτσα καὶ μόλις ἐπιανες στὰ χέργια σου καὶ ἔβλεπες τὸ ποντικάκι κι ἔφερνε γύρους—Ἀκόμ' ἑμιὰ γυάλινα ἀκίνητα ματάκια, μπορούσανε νὰ ξεγλάσουν καὶ ... τὸ πιὸ μικρὸ παιδάκι!

Μᾶρσε νὰν τὸ βλέπω τὸ νόστιμο παιχνίδι γιὰτὶ θαρρῶντας καμμιά φορὰ πῶς εἶμ' ἀκόμ' ἑμιὰ παιδί, τόπερνα γὼ κι ἐπαίζα! Μὰ πάλε σὰν ἔνοιωθα πῶς ἤμουνα ἓνα κοτζῆμι παληκάρι τάφηνα στ' ἀδερφάκια μου ποῦ μπορούσαν νὰ κουβεντιάσουνε κι ὄλας μαζῆ του, γιὰτὶ τέτιο εἶνε τὸ φυσικὸ τῶν μικρῶν.

Μιὰ μέρα βλέπω τὴ μάνα μου νὰ βάζει τὴ φάκα τὴν παιχνιδιάρικη σὲ μιὰν ἄκρη καὶ μετὰ νὰ πιάνει τὴ γάτα μας, ἀπὸ τὸ μαχμουρλίκι τοῦ μαγκαλιοῦ καὶ νὰ τῆς γυρνᾶει τὸ μούτρο κατὰ τὸ ποντίκι!!

Εἶχε σοφιστεῖ σώνει καὶ καλά νὰ κάνει τὴ γάτα ν' ἀγριέψει, καὶ νὰ χουμίσει ν' ἀρπάξει τὸ κλεισμένο μολύβι!

Φαντάστη πῶς ἔτσι μπορεῖ νὰ ζυπνήσει τὴ γάτα μπρὸς στὴ νεκρὴ ζουγραφιά! στὸ νεκρὸ πλάσμα! Μὲ μιὰς ὄλο τὸ φτωχικὸ μου πλημύρισε ἀπὸ γέλια. Νὰ σὰς περιγράψω τὴ θέση τοῦ καθενοῦ σ' ἀφτὴ τὴ σκηνὴ τὸ βλέπω περιττό, μὰ γιὰ τὴ μάνα μου μονάχα θὰ εἶπῶ ποῦ ἂν καὶ κείνη γελοῦσε γιὰ τὴν παραξενιά της, δὲν ἄφηνε δὴμως καὶ τὴ γάτα τὴν κακομοῖρα, μόνε τὴν ἐσπῶρχνε, τὴ σκούνταγε, τὴν ἀγριέβε! μὰ τίποτε! ἡ γάτα στενοχωριότανε γιὰ τὰ βάσανα τοῦ ἄξαφνου—σχολαστικισμοῦ τῆς μάνας μου καὶ γιὰτὶ δὲ μπορούσε κι ἀφτὴ νὰ γελάσει μαζῆ μας! Καμμιά φορὰ βαργέστησε καὶ ἡ μάνα καὶ τὴν ἄφηνε νὰ μαζῶχτει κάτω ἀπὸ τὸ μαγκαλι, καὶ σὰ ν' ἀπορούσε γιὰ τὴν ἀπάθειαν τῆς ψιψίνικας μας μού λέει.

—Μὰ δὲ μού λές, Ἀποστόλη, γιὰτὶ τώρα δὲν ἔπεςε νὰ τ' ἀρπάξει—καταλαβαίνει κι ἀφτὸ τὸ ζωντανὰ ἀπὸ ψεφτιά;

—Εἶδες τ' εἶπες; Ζωντανό. Ἐ! πῶς λοιπὸν θέλησες ἓνα ζωντανό νὰ τὸ συγκινήσει ἓνα ψεφτικό πρᾶμα, ἓνα μολυβένιο ποντίκι;

Καὶ ἡ μάνα μου, ποῦ μὲ τὸ νᾶχει ζωὴ μέσα της ἔνοιωσε τὰ λόγια μου—δηλαδὴ πειὸ πολὺ τὸ πρᾶμμα καθὼς εἶχ' ἔρθει—καὶ μαθημένη νὰ αἰστάνεται τὴν ἀλήθεια χωρὶς πολυλογίες, ἔδωσε τέλος, στὸ ἐπεισόδιο τὸ σοφὸ λέγοντάς μου:

—Εἶδες τί σοῦεινε τὸ φυσικὸ μας! μπρέ! ἀφτὸ δὲ τὸ περίμενα ἀπὸ μιὰ γάτα! Μέγας, εἶσαι Θεέ μου!

Μπορεῖ νὰ σὰς φάνηκε σὰν παραμύθι—τόσο εἶναι ἀληθινὴ ζουγραφιά—Ἀφήνω τ' ἄλλα μονοπάτια τῆς σκέψης ποῦ μπορεῖ ν' ἀνοίξει, κι ἔρχομαι στὴ γλώσσα μας—Σὰν τὴ μάνα μου, ἔτσι κι ὁ σχολαστικισμὸς ἐδῶ στὸν τόπο μας, μέσα στοὺς ἄλλουνοὺς πεθαμένους τῶν παλιῶν τάφων, βρῆκε καὶ τὴ γλώσσα τους. Τὴν ἔκλεισε μέσα στὴ φάκα τῆς στενοκεφαλίας κι ἀγκομαχᾶει γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ζυπνήσει τοῦ λαοῦ μας τὸ αἶσθημα καὶ τὴ συνείδηση μὲ τὴν νεκρομάρα της! Οἱ λίγοι ταπεινοὶ ἀκόμα κι ἀφανένερωτοι σὲ δύναμη ποῦ σκέφτονται σύμφωνα μὲ τὸ φυσικὸ τ' ἀνθρώπου, ξεκαρδίζονται μὲ τὰ καμώματα τούτα. Ἡ γάτα, ὁ ζωντανὸς ὁ λαὸς, ποῦ δὲ νοιώθει ἀπ' ἀφτὲς τὶς ψεφτιές, τραβάει μπρὸς καὶ τοῦ κάκου πασκίζει τὸ ἀκάθαρτο ὄρνιο, ὁ σχολαστικισμὸς, ἀφτὸς ὁ αἰώνιος Ντεληγιάννης τῆς πολιτείας μας, νὰ τὸν ξεγελάσει μὲ τὴ μούμια του.

ΠΡΑΞΗ Δ'

ΣΚΗΝΗ Α',

Τειρεσίας, Παῖς, Χορὸς, ἔπειτα Κρέων.

Ἐρχόμεστε κ' οἱ δύο μαζῆ, ὦ προεστοὶ τῆς Θήβας, Κι' ὁ ἓνας βλέπει γιὰ τοὺς δύο. Γιὰτὶ μὲ ὀδηγὸ μόνον

ἔερε ὁ τυφλὸς νὰ περπατᾶ.

(*Ἐρχεται ὁ Κρέων)

Κρέων

Τί τρέχει, Τειρεσία;

Τειρεσίας

Ἐγὼ τώρα θὰ σοῦ τὸ πῶ. Κ' ἐσὺ ἀκουσε τὸ μάντη.

Κρέων

Ἐμμεῖνα πάντα σύμφωνας μὲ τὴ δικὴ σου γνώμη.

Τειρεσίας

Γι' αὐτὸ καλὰ ἐσὺ κυβερνᾶς αὐτὴν τὴν πολιτεία.

Κρέων

Πῶς πάντοτε μ' ὀφέλησες ἔχω νὰ μαρτυρήσω.

Τειρεσίας (δυνατὰ)

Σκέψου πῶς τώρα περπατᾶς ἀπάνω σὲ ζουράφι.

Κι' οὔτε καὶ γιὰ τὸν ἄντρα μου. Κι' ἄκουσε γιὰ ποῖο λόγο.

Ἄν ἔχανα τὸν ἄντρα μου, θάβρισκα κι' ἄλλον ἄντρα, Καὶ τὸ παιδί μου ἂν ἔχανα, θὰ μοῦ γεννιούνταν ἄλλο.

Μὰ ἀφοῦ στὸν Ἄδη κρύφτηκαν ἡ μάνα μου, ὁ πατέρας,

Δὲ θὰ μπορούτε πιὰ ἀδερφός ποτε νὰ μοῦ γεννιούνταν. Ἐγὼ ποῦ σὲ προτίμησα λοιπὸν γιὰ τέτοιο λόγο, Φάνηκα πῶς ἀμάρτησα στὸν Κρέοντα ἐδῶ τούτον, Καὶ φοβερὰ πῶς τόλμησα, ὦ ποθητό μου ἀδέρφι. Κι' ἀπὸ τὰ χέρια μ' ἐπίασε καὶ τώρα ἔτσι μὲ σέρνει, Χωρὶς κ' ἐγὼ νὰ τὸ χαρῶ τὸ νυφικὸ κρεβάτι, Χωρὶς κι' οὔτε νὰ παντρευτῶ, κι' οὔτε παιδιὰ νὰ θρέψω.

Κ' ἔτσι ἀπὸ φίλους ἔρημη, ἐγὼ ἡ δυστυχι σμένη, Πηγαίνω πῶρα ζωντανὴ κάτω στοὺς πεθαμένους. Ποιὸς εἶναι ὁ νόμος τῶν θεῶν ὀπῶχω πατημένον; Τί μ' ὀφέλει τὴ δύστυχη τοὺς θεοὺς πιὰ νὰ κοιτάζω; Ποιὸν νὰ φωνάζω τώρα ἐγὼ, ποιὸν γιὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ,

Ἄφοῦ ἀπ' τὴ θεοσέβειά μου, ποῦ ἀσέβησα μού λένε; Ἄλλ' ἂν οἱ ἀθάνατοι θεοὶ κι' αὐτοὶ μὲ κατακρίνουν, Τότε κ' ἐγὼ τὴ δέχομαι μιὰ τέτοια τιμωρία.

Μὰ ἂν τούτοι κριματιζῶνται, τότε κι' αὐτοὶ ἄς μὴν πάθουν

Ἄλλα ἀδικώτερα κακὰ παρ' ὅσα ἐγὼ παθαίνω!

Κορυφαῖος (στὸν Κρέοντα)

Μὲς τὴν ψυχὴ της δέρνεται ἡ ἴδια τρικυμία.

Κρέων (δείχνει μὲ θυμὸ τοὺς ὀπλοφόρους)

Γιὰ τὴν ἀργοπορία τους κι' αὐτοὶ θαρρῶ θὰ κλάψουν.

Ἀντιγόνη (τὴν πλησιάζουν οἱ ὀπλοφόροι κι' αὐτὴ ξαφνίζεσαι)

Ἄλλιμονο! τὰ λόγια αὐτὰ στὸ θάνατο μὲ σέρνουν!

Κρέων

Μάλιστα! μὴν ἐλπίζης πιὰ καμμὴν ἀργοπορία!

Ἀντιγόνη (πρὶν βγῆ, σταματᾶ ἀκόμη μιὰ φορὰ)

Ὡ Θῆβα, ὦ πατρίδα μου, κ' εἰσεῖς, θεοὶ τῆς γενιᾶς μου, Μὲ σέρνουν τώρα ὑστερινὰ, καὶ δὲ θ' ἀργοπορήσω.

Ἐγὼ, ἡ βασιλοπούλα σας, ὦ προεστοὶ τῆς Θήβας,

Ἡ μόνη ποῦ σὰς ἔμενα, θορεῖτε τί παθαίνω—

Κι' ἀπὸ ποῖον— γιὰτὶ ἐτίμησα, ὅσα οἱ θεοὶ τιμοῦνε!

(Οἱ ὀπλοφόροι τὴν σέρνουν ἔξω)